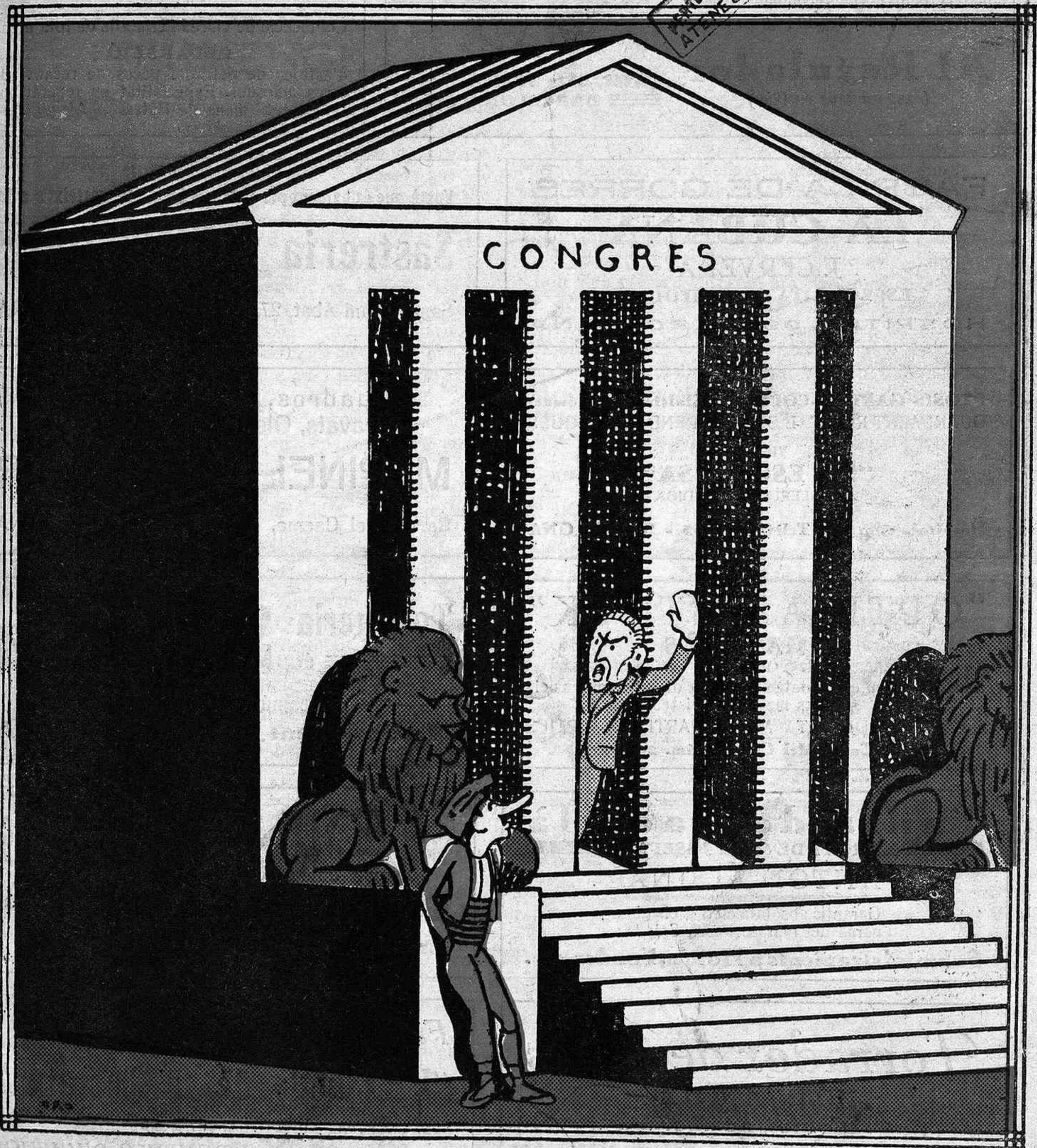

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

Arxivat a la Biblioteca
Ateneu de Barcelona

—No estem per Estatuts! No estem per Estatuts!... Hi ha altres coses més importants a discutir: els pressupostos, el divorci...
—Ah!... el divorci...

La indústria i el comerç de Barcelona

Carrers del Carme i Hospital - Mercat de la Boqueria

HERNIATS (Trencats)

Les vostres hèrnies estan sempre en constant perill, si no estan ben retin-gudes. Els aparells que fabrica el tècnic i especialista **PERE SIMON** vos do-naran el màxim de garantia, essent al mateix temps els més econòmics. Preus: 6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 i 50 pessetes

Al Regulador

(casa fundada en 1890)

Carme, 51 - Telèfon 12743
BARCELONA

LLAUNERIA NICOLAU APOLLARO

Petxina, 9

Casa molt acreditada i antiga, en els rams de PASTISSERIA i CONFITERIA

MOTLLOS

Tallants, Llisos i Rissats, de totes formès. **Cornets** de totes classes. Especialitat en els de fer Roses de Mantega-Llaunes per a forns, etc., etc.

Col·locació de vidres i cristalls de tota mena

REPARACIÓ:

d'estufes de petroli i peces de recanvi de totes marques. Especialitat en reparacions de tota mena de Bateria d'Alumini.

FABRICA DE GORRES

LA CUBANA

J. CERVERA

ESPECIALITAT en UNIFORMES

HOSPITAL, 99 - BARCELONA

Vostè que és exigent per vestir a la moda, vesteixi's a la

Sastreria "EL RECORD"

Sant Antoni Abat, 27 i 29

BARCELONA

PTOSIS GASTRO-COLICA (Malaltia de l'estómac)
GUARIMENT RADICAL SENSE PRENDRE DROGUES

VISITEU

"LA ESCOCESA"

COTILLERIA ORTOPÉDICA

Hospital, n.º 133 - Telèfon 20433 - BARCELONA

Quadros, Marcs, Ovals,
Gravats, Oleografies i Relleus

M. PINELL DE SOLER

Carrer del Carme, 67

BARCELONA

"OPTICAL STOCK"

J. MARQUÈS

OPTIC

Especialitat en el muntatge i despatx de les receptes dels senyors metges oculistes

REPARACIÓ DE TOTA MENA D'ARTICLES OPTICS

Carrer del Carme, núm. 20

Tossineria **Simó Roca**

Taules núms. 632, 633 i 634

Mercat de Sant Josep - BARCELONA

Taula de Bacallà

MERCAT DE SANT JOSEP, 907

ANTON ALSINA

Garantia absoluta en tots els gèneres del ram de Pesca Salada

Subministraments a Hotels, Fondes, etc.

DINERS

per Joies, Robes i altres efectes

COMPRA I VENDA

Hospital, 94, principal

BARCELONA

Torrador de Cafès

JOAN ALCALÀ

Cabres, núm. 17

Aquesta casa ven els cafès escollits i torrats diàriament

Fulles extraordinàries de

"L'Esquella de la Torratxa"

a càrrec de

DOMENEC DIUMENGE

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

DIUMENGE

AMB el tancament dels mercats, Barcelona deixa de semblar-se a París per a tenir cada dia més parentiu amb Londres. Per als barcelonins fi de segle que volien que el Paral·lel fos Montmartre; el carrer nou de la Rambla, la rue de la gâité; "Els quatre gats", "Le chat noir"; la quadrilla de l'Eden, la del "Moulin Rouge"; les barbes i els cabells blancs, els mateixos que es lluien pels salons i els Cafès de París, hi haurà un xic de recança en aquesta desllatinització de la nostra ciutat. Perquè el fet és que ens anem "anglo-saxonejant".

Ja fa temps que un observador haurà notat el canvi. El cinema, el *foot-ball*, les girls, etc., ens han donat un to més ambiental amb el Tàmesis que amb el Sena.

Aquesta totalització del descans dominical acabarà per fer de Barcelona el mateix tipus de Ciutat londinenca.

A Londres el tancament dels diumenges és tan general, que no funcionen ni els teatres. Van uns quants cinemes, i prou. Però els Cafès, els mercats, els comerços, fins les cases particulars resten tancades. Quan un viatger arriba el diumenge, es troba que la ciutat sembla deshabitada, que està per llogar. Ni un taxi ni un autobús ni un tramvia. No res. De tant en tant, un guàrdia, perquè no es digui. Algun "Lyon" — uns restaurants populars — oberts, però molt allunyats. Els ciutadans han sortit el dia abans, i no tornen fins diumenge al vespre.

Londres pot ésser assaltada. Sembla mentida que no ho

hagin pensat, els nostres atracadors sense feina. Si enviesin uns quants atracadors a Londres, podrien operar el diumenge. No ho diem pas per antipatia als anglesos, sinó que ho diem per facilitar l'exportació d'un producte "nacionalitzat".

Potser a Scotland Yard és a l'únic lloc que no fan vacança, però bé ho sembla, perquè no hi llueixen gaire els guàrdies.

* * *

Si a Barcelona seguim el costum, acabarà per no poder resistir el pes de tanta disciplina. Abans, en plena anarquia liberal-burguesa, Barcelona era una ciutat totalment original. Hom es podia afaitar a qualsevol hora del dia i de la nit; hom podia comprar un parell de mitjons sempre, i a la matinada podia regatejar el preu d'una estilogràfica, d'una placa de gramofon, d'unes lligacames, d'una samarreta o d'un paraigua. Encara ara Barcelona és la única ciutat d'Europa on pots menjar una *paella* valenciana, un *bistec*, un parell d'ous ferrats a les quatre del matí!... Encara ara hi ha un estanc obert tota la nit, i pots llegir els diaris de l'endemà abans de ficar-te al llit... Però si seguim així, si mantenim el standard de la nova civilització igualitària, socialista, ens veurem privats de la nostra anarquia llatina, desorganitzadora de tot seny, però tan simpàtica!...

* * *

S'han acabat, doncs, els mercats el diumenge. Després vindran els tramvies de les afores, més tard els Cafès i després vagarà tot... Tot... El bon barceloní, per veure gent, haurà d'anar al camp, on hi trobarà els descendents del senyor Esteve que ja no trobaran estranya la Naturalesa com en "L'Auca" del plorat Mestre Rusiñol, perquè ja en tindran pràctica i costum i hauran considerat passat a la història aquella sentada davant la botiga amb el veïnat el diumenge a la tarda, tot fent punta o mitja i comentant l'article del "Brusi".

FRANCESC MADRIL

"L'Esquella" i el senyor Royo Vilanova

Defensant la llibertat de Premsa — ara que han suspès "El Debate" se'n recorda —, el senyor Royo i Vilanova retreia una caricatura de "L'Esquella de la Torratxa", on era dit que mentre ell — el senyor Royo — visqués, no baixaria el preu de l'alfals. "Preferixo — afegia — que em diguin ase

i fins lladre sense ésser-ho, que no pas ésser lladre i que no puguin dir-m'ho".

Està bé. Però cal fer constar que "L'Esquella" és sempre molt enraonada. Així nosaltres, a Royo Vilanova, de lladre no li hem tractat mai, perquè no n'és. Tampoc no l'hem trac-

tat pròpiament d'ase. Alxò de l'alfals ho deïem més aviat pels seus electors.

¿No li sembla al senyor Royo i Vilanova que n'abusa una mica, de llur credulitat, sobretot en les seves campanyes contra les aspiracions catalanes?

Si és home sensible, algun dia li remordirà la consciència.

Compreu L'ALMANAC de "L'Esquella de la Torratxa" 1'50 PESSETES

Jugant a partits

Sant Oriol Anguera de Sojo, el còmic regidor Solà Cañizares, el penell d'En Carrasco Formiguera estan disposats a formar un partit per a ells tots sols, convençuts que en els altres partits no arribarien mai a prosperar.

El més divertit del nou partit o partidet seran els discursos de propaganda que farà el senyor "Ooo-riol". Hom tindrà la sensació de sentir-los, si més no, per triplicat.

Per si arriben a governar

Per si mai arriba a governar el nou i flamant partit, caldrà vigilar molt de quina cartera se n'encarregarà el somnambúlic Carrasco i Formiguera. Caldrà, sobretot, si es torna a encarregar de Beneficència, que hom vigili per a ell, a fi que no li siguin afanades altre cop les consignacions dels hospitals.

Il·lusions

En Puig i Cadafalch, en una conferència donada a la Sala Mozart, ens ha parlat amb el cor a la mà: de l'any 1923—ha dit—estic pensant si parlar o no parlar.

—No sabeu—ha afegit—quan gran és l'encís de romandre ignorat...

Quins disbarats, quins disbarats no fa dir molts cops la modèstia!

Ignorat un heroi, entre romànic i barroc, de la magnitud del senyor Puig i Cadafalch?

Es allò d'Arniches: "Vivir de il·lusions".

Ésser o no ésser

Però diem "vivar"?

Tot el discurs d'En Puig està saturat d'una melancolia pòstuma.

Ell també, com Hamlet, voldria posar fi als seus pesars.

*I als mil conflictes naturals
Que constitueixen l'herència de la carn.*

Ep! De la carn... i de la dictadura!

No és estrany, doncs, que ens parli "dels plaers insospitats—que ell ha gaudit—de la vida dels Manes camí dels Eliseus".

—Vosaltres — acaba — heu escoltat la veu d'un mort.

D'un mort! No res de viure, doncs. Morir, morir d'illusions!

Viure o morir: aquest és el problema... Somiar potser... Dormir... Dormir?

Dormir! Heu-vos ací un desenllaç que, pel que es veu, En Puig i Cadafalch vol amb dalit...

Però, aleshores, per què no dorm d'una vegada i ens deixa a tots tranquils?

Un García Sanchiz català

Estem d'enhorabona... Vist el rendiment sempre creixent de les "Charlas" de García Sanchiz, hom assegura que Josep Pla vol explotar el gènere a casa nostra.

Es diu també que Pla parlarà d'En Cambó i de la conseqüència en política.

Li augurem un èxit.

Estadístiques

Llegim que la Generalitat ha encarregat a la seva Secció d'Estudis Econòmics i Socials la formació d'una estadística de tots els catalans que resideixen fora de Catalunya, el mateix en la resta d'Espanya que a l'estranger, a l'objecte d'assenyalar el nombre, situació i activitat dels nostres compatriotes que es troben en altres terres.

Està bé; però seria també edificant i curiós saber el nombre de no catalans que viuen a Catalunya i a què es dediquen. No seria tampoc de més establir exactament la llista dels patriotes que varen ésser presents a la gesta de Prats de Molló, puix ens sembla que cada dia n'hi ha més, i ens temem que, almenys nominalment, arribaran a formar un cos d'exèrcit que per a ell hauria desitjat Francesc Macià a l'hora del sacrifici, no pas a la del repariment de sopa.

Jocs de mans

Alexandre Lerroux, ex-Emperador del Paralel, va aludir, en el seu discurs de diumenge a Madrid, la cinta "rojo-gualda" que, en temps de la se-

va maduresa, portava al capell. Diem maduresa, perquè Lerroux en la seva joventut era, com si diguéssim, quelcom àcrata.

Ha dit que no renega de la seva antiga història, però que s'han de donar llibertats a Catalunya, compatibles amb la suprema unitat de la pàtria espanyola. I que si aquesta qüestió no la resolen les Corts actuals, hauran de posar-la damunt la taula les Corts vinentes.

Es que es prepara un nou ajornament a l'aprovació de l'Estatut? Catalunya no vol ni deu ni pot esperar més. Habilitats, no!

Els rètols dels carrers encara

Fa una setmana que vàrem exposar la queixa de molts ciutadans que s'estranyen de la parsimònia del nostre Ajuntament a posar els nous rètols als carrers amb els noms acordats i redactats en llengua catalana.

Ara ens diuen que s'ha començat la tasca, però que els rètols són en castellà i que els noms van castellanitzats com en temps de la dictadura.

Batlle Agudé, no ens aigualim! No tot es paga amb moneda, en aquest món. La dignitat ciutadana i el record dels compromisos contrets, també compten.

Un mort que parla

No es tracta de cap sessió d'espíritisme, sinó d'una conferència que el malaguanyat senyor Puig i Cadafalch (q. e. p. r.) va donar l'altre dia a la Sala Mozart. Veu d'ultratomba, no va fer esgarrifar ni estremir. Va llençar damunt l'adolorida concurrència tots els encenalls, els corcs i la runa que surten d'una caixa de morts quan es fa canvi de casa mortuòria.

En acabar va dir: "Sóc un mort que us parla; però els morts ensenyen". En aquest cas, el mort no ens ha ensenyat més que la corrupció i la trista fi de les glòries mundanes.

Finit l'acte fúnebre, el mort va aixecar la llosa i s'endinsà en la tomba... romànica. El dol es va donar per acomiadat, puix no hi hagué ofertori.

FITXES

HO APUNTEM AMB POR. Alemanya té actualment una de les literatures novellístiques més fortes del món. Més, molt més, que la de l'actual Rússia, malgrat la moda.

Les traduccions franceses han revelat a molts una literatura anglesa amb grans noms: Joyce, Aldous Huxley, Virgínia Woolf, Lawrence. Encara n'hi ha d'altres, interessantíssims i no descoberts.

Els autors alemanys, avui per avui, resten gairebé inèdits. Adhuc de firma. Descomptem els germans Mann. I Gustav Meyrink? I Franz Heidegger? I Herman Hasse? I Max Brod? I Herman Hungar? I Franz Kofka I Kassimir Edschmid?

Però callem... Avui, i sobretot a Catalunya, amb gran contentament i ajuda dels polítics, sembla que no interessi, ni que calgui que interessi, altra cosa que la política.

Ens hem ficat en el Gulf-Stream, i en toquem, i en tocarem encara més, les conseqüències.

Novella social alemanya actual, tan necessària als pobles, tan interessant, tan interessada en arribar a una nova coneixença de l'home!

EL DIAMANT DE SAKYA-MUNI. Trobem la fantasia — ben actual, per cert — en un poema del gran escriptor rus Dimitri de Marejkowski.

Ganges avall va una peregrinació de famolencs. Van a pregar menjar i feina a Sakya-Muni, resplendent de pedreria en la seva pagoda.

“Tenim fam, Sakya-Muni!”

El déu hieràtic fa lluir davant dels famolencs les maragdes, els òpals i, per damunt de tot, el gran diamant rosa de la seva tiara.

“Per a què, aquesta pedreria inútil, Sakya-Muni? I nosaltres sentim dolors, i febre, i fam!”

“Robeu-li els joiells”, sembla dir una veu que retruny pels angles de la pagoda. La boca i la mà del més gosat llenquen una maledicció i un códol cantellut al déu.

Oh el miracle! Sakya-Muni cau, fet pols, de la seva peanya davant les multituds. I el gran diamant rosa fulgent de la seva tiara roda als peus del flastomant que li acaba d'engegar la primera pedrada.

EN PARLA AMB GRAN RECANÇA. “Com em dolent, els diners gastats en tres seients per a les tres conferències de F. Garcia Sanchiz”. Així parla, encara avui, un mig intel·lectual burgès que talla coupons i sent una feblesa per les coses del dia. Garcia Sanchiz parlava de Rússia.

Podia creure algú que Garcia Sanchiz diria coses essencials de Rússia?

Garcia Sanchiz és un orador brillant. Orador brillant vol dir orador amb casulla. Per sota es poden portar calçotets de canem.

Garcia Sanchiz té un públic elegant. Els públics elegants són d'una sumptuària frivolitat. Vidres de color. Coets amb espurnes. Felicitats de lluna.

Un orador per a públics elegants ha de tenir una mesura.

Garcia Sanchiz relisca com un canot. “Com és bell el mar!” — diu el superficial. Per al superficial, i per a Garcia Sanchiz, el mar no és res més que el llom i la blavor de l'onada.

Rendista agreujat, tu que anares a les conferències de Garcia Sanchiz i hauràs anat a les representacions de teatre rus al Goya, tu que no aniràs a una manifes-

tació essencial de les nostres, no et queixis. Els Garcia Sanchiz els fas tu. Paga! **DE LAO-TSÉ.** “Un imperi s'hauria de governar amb la mateixa simplicitat que es cou un peix”.

Per l'home és molt simple coure un peix. El peix — malgrat la simplicitat amb què l'home el cou — no deu estar molt agraït a l'home. Però a l'home, acostumat a coure el peix amb facilitat, li sembla que no hi ha inconvenient a coure també els semblants, sobretot si ell és peix gros i els semblants són peixos petits del mar dels grans imperis.

I vegi's com les dificultats de governar poden venir de les simplicitats amb què un home fa coses que li donen idea del fàcil que és fer-ne d'altres.

Que ho diguin si no els xinesos.

RAMON VINYES

Els de Bata tornen la pilota

—Senyor; és un revolucionari.

—Ah, sí? Deporteu-lo a Espanya!

DE LA TRANSFORMACIÓ DELS DILLUNS

D'un quant temps ençà els dilluns tenen un to i unes característiques que no tenien abans, un to i unes característiques inèdits fins ara. No ens referim, naturalment, a tots els dilluns, als dilluns de tot arreu. No, no; no res d'això; ens referim únicament als de Barcelona.

Els dilluns de Barcelona, d'un quant temps ençà, han canviat. La gent, certa mena de gent, diu que això és degut a que no tenim monarquia. Però ho diu la gent, aquella certa mena de gent que voldria retornar a la monarquia—una pàtria i un Déu i un rei, ai sí!—i fer de la República una mena d'ase dels cops.

Abans, el dilluns, a Barcelona, era, si fa o no fa, com el dilluns de per tot arreu: dia de cada dia, més de cada dia que els altres, perquè encara tenia el regust de la festa anterior. I el regust de les alegries de la festa anterior: el ball, el cinema, el futbol, el teatre, àdhuc la manilla o el dominic al casinet de barri.

Aquells versos de Dante

Nessun maggior dolore
que ricordarsi del tempo felice
nella miseria.

vénen com l'anell al dit per a aquesta ocasió. I ens permeten fer el savi cosa que, si no se'n abusa, sempre fa bonic. Aquests versos és gairebé segur que Dante els escrigué en dilluns.

I la misèria de què parlava Dante era el dilluns.

Ara el dilluns ha canviat. Ja no és la misèria: és la por. Cada diumenge a la nit corren rumors alarmistes i misteriosos que cada diumenge sem-

blen diferents, però que, en el fons, són sempre iguals: la vaga... metralladores... bombes... dinamita... guàrdies d'assalt... policia... guàrdiu civil... pistoles... fam... morts...

Com podeu veure, el programa dels dilluns—que, sortosament, mai no es representa—no és massa alegre ni creatiu. Per tant, no té cap èxit.

Per tant, no fa cap por.

VIRAI

Capricis i paradoxes

RADICALISME BEN ENTÈS

Ah, quin fresc, el senyor Lerroux! Afirmava en la seva grandiloqüent oració que no li calia rectificar res al programa radical, i de dalt a baix no era sinó una rectificació, una virada completa. No toqueu la propietat! No toqueu l'Església! Ve't ací el clam del seu discurs. Ve't ací la seva panacea d'avui. Que ell hagi oblidat aquelles invocacions als "jóvenes bárbaros"; aquelles invitacions a cremar els arxius de la propietat, aquelles invitacions al sacrilegi, ho comprenem. Un polític pot oblidar. Però com ho podien oblidar els seus oients?

Només una cosa explica que hom li hagi tolerat una tal contradicció en el seu discurs. Els seus dots de suggestió. La veu, el gest, la mirada, dominen l'auditori. I fixeu-vos que no dic la paraula. En un discurs de Lerroux, la paraula és el de menys. Més que un gran orador, és un domador. Jo no he sabut imaginar-me'l mai sense les polaines i el fuet. Els que el senten el poden aplaudir. Els que el llegeixen, els que el mediten sobretot,

el troben buit, i de vegades grotesc. Cert que avui la literatura oratòria de Lerroux ha perdut molt del seu barroquisme esgarrifós. Segueix essent, però, tan buida com abans. És una oratòria que li permet de seguir afirmant el seu radicalisme i fer tot un vague programa de dretes, sense, però, res de concret.

El radicalisme de Lerroux! És un radicalisme tan mansoi, que no solament li permet de respectar íntegrament la propietat i l'Església, sinó que ni tan sols l'obliga a dir una paraula sobre l'ensenyament religiós, i el fa protestar d'un anivellament del presupost a base d'augmentar els impostos. Si Lerroux arriba a governar, doncs, veurem, sota el seu fuet autocràtic, que l'ensenyament seguirà a mans de les ordres religioses, que els pressupostos s'anivellaran a base de rebaixar jornals o, millor dit, que ni així s'anivellaran, car el senyor Lerroux té molts amics i haurà de repartir molts carrecs, d'establir moltes menjadores. L'epidèmia lerrouxista que patí uns anys enrera l'Ajuntament de Barcelona, la patiria aleshores tota la península. Cada Ajuntament tindria el seu Emiliano.

Si hom medita una mica el seu discurs, no deixarà, però, de trobar-hi la substància. Sota aquelles invocacions a la pacificació dels esperits, veureu dibuixar-s'hi els tricorns dels civils. Hom comprèn aleshores que Lerroux pugui avui sostenir que és tan radical com ahir. Ahir era radical contra els capellans i els burgesos. Avui ho és contra l'obrer.

DOMÈNEC GUANSÉ

Cal fer una tria

—Vosaltres que sou «frigios», estareu millor en aquest corral.

A contraclaror

CARN DE RUC, SENYORS!

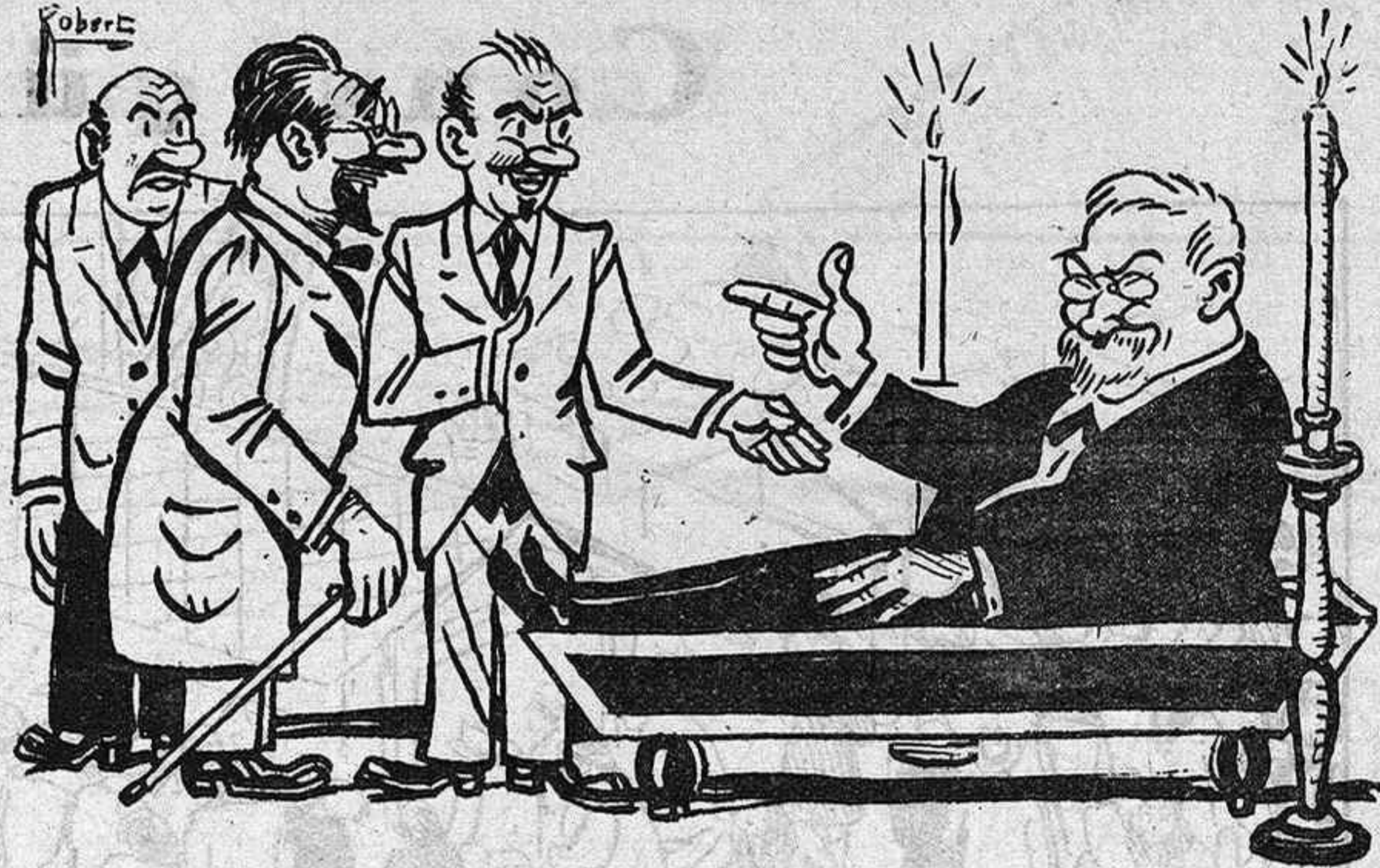
En un poblet de València s'ha descobert un escorxador de rucs jubuats. Bèsties que havien fet el seu servei en vida, a les hores capvesprals de la vellesa eren sacrificades per a convertir-se en gustoses botifarres, d'aquelles que hom espera i elogia, dient: "Són de fora!"

Coincidint amb aquesta descoberta, si no sensacional, substanciosa, la Premsa ha parlat de què també s'havia sorprès una fàbrica d'embotits, molt acreditada i gens escrupolosa, en una antiga i important ciutat catalana, cèlebre per les seves virtuts i per l'elaboració de llonganisses. La nova ha estat rectificada i es tracta, segons diuen, d'una falsa alarma, d'una equivocació que tothom pot tenir. Ens en alegrem per molts motius—el patriòtic també hi compta—i especialment per fer quedar malament els maliciosos que asseguruen, volent-ne treure conseqüències, que a la ciutat esmentada no es veuen gaires gossos pels carrers.

Sigui el que es vulgui i deixant a part tots els casos particulars que es presentin, el cert és que la falsificació el frau, l'afany de simular, dissimular i estrafer, són característiques vistents, valuoses i plenes d'enginy, d'una manera d'ésser del món d'avui. "L'art corregeix la naturalesa", s'ha dit sentenciosament, i així com un escriptor extravagant va considerar l'assassinat com una de les belles arts, per què no enlairar la valor moral, educadora i profitosa, econòmicament parlant, de la ciència de donar gat per llebre?

Si escolteu bé les justificacions de molts falsificadors en exercici, encara els hauríem de donar gràcies, puix si hom posa garrofins, cigrons i sucre al cafè torrat; cacauets i pa sec a la xocolata; fucsina al vi; aigua i midó a la llet, etc., etc., és per tal que aquests productes puguin donar-se a més bon preu i estiguin a l'abast de les classes més necessitades. Quan vegeu que en anunciar un article qualsevol s'hi afegeix l'adjectiu "popular" o "familiar", no trigareu a poder estirar la cua del gat. Negoci i filantropia, és un bell lema per omplir la caixa i salvar la consciència.

Així com hi ha acadèmies que ensenyen a robar amb art i destresa, es podria muntar una Universitat del frau i de la falsificació, amb nombroses càtedres i ben proveïts laboratoris, en la qual, en el curt espai de vuit o

Del discurs d'En Puig i Cadafalch

—Jo sóc un mort que parla.
—No s'escarrassi a dir-ho, que ja fa temps que ho sabem.

nou anys — la matèria és extensa—, hom lliurés certificats d'Expert en falsificacions.

Hi ha vins i licors de marca, el lloc d'origen dels quals i garantia de procedència podrien substituir-se per una

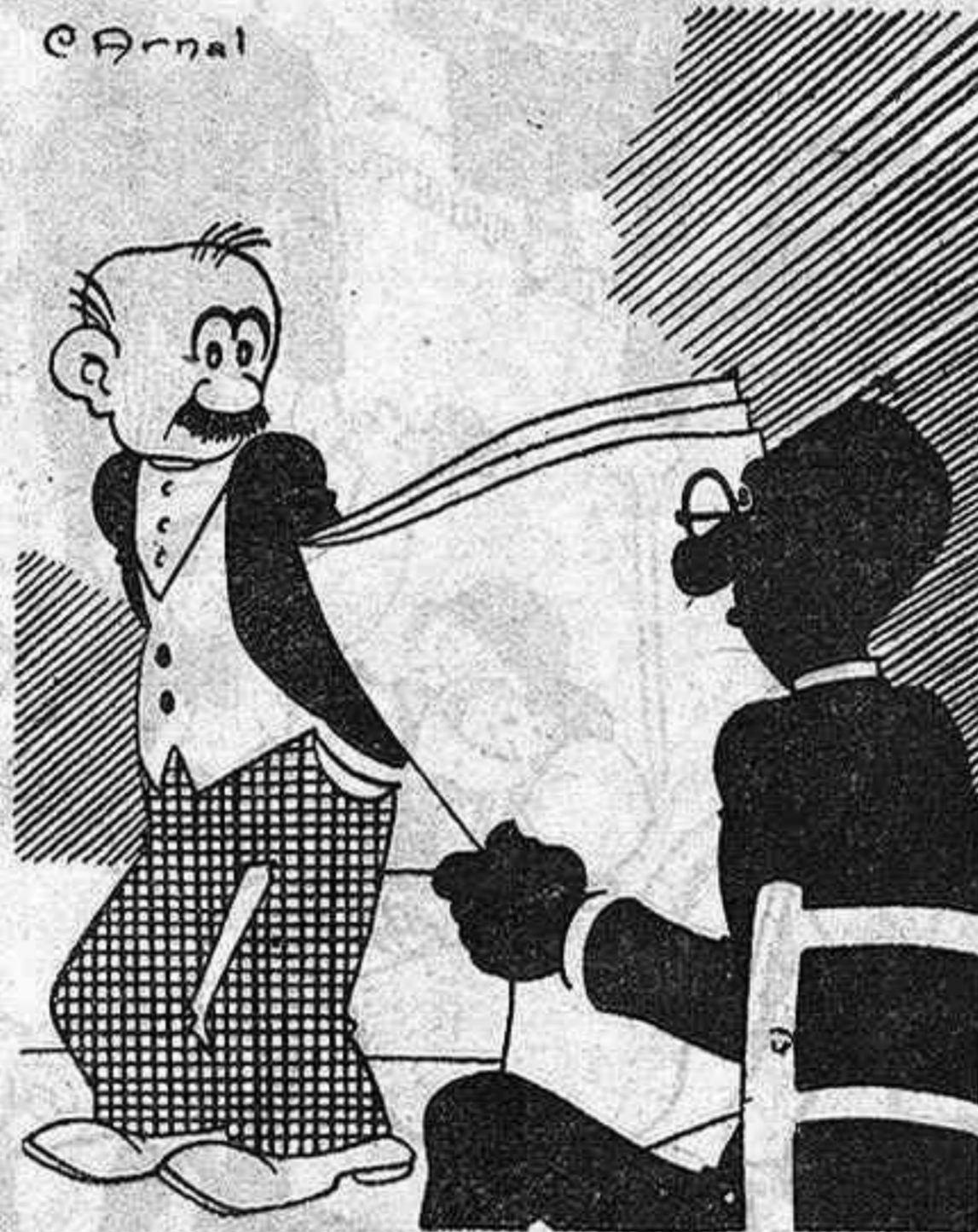
gums, per fer madurar i mantenir el color de la fruita... Hom ha arribat al refinament de falsificar cargols.

Hi ha falsificadors, però, que no usen fórmules sintètiques i que no substitueixen una cosa per l'altra. Composen, compilen, barregen, combinen. Són els artistes d'aquesta llei d'indústria. Poden exagerar, però sempre donen quelcom del que prometen. Hi havia un fabricant de conserves que elaborava "pâte" de perdiu, però creia delicat barrejar-hi carn de cavall. La proporció, deia, era meitat i meitat, o sigui, un cavall i una perdiu.

Tot això ha fet que el nostre paladar i el nostre organisme s'han acostumat de tal manera a la falsificació i a l'engany, que ço que és natural no ens plau ni ens prova. Ens passa a la taula, al carrer, al llit i en les nostres relacions socials. Fins en art, en literatura, també en política, estimem la ficció per damunt de la naturalitat i de la sinceritat, i trobem més excitants i enciseres les dones que van maquillades de cap a peus, amb tota l'amànida de les espècies de tocador, que no pas els colors naturals i sanitosos d'aquelles noies que hom deia que semblaven una mare de Déu.

FRANCESC CURET

© Arnal

Sobre el divorci

—Encara no han acabat la llei del divorci?

—Sí no ens donen feina, aviat ens haurem de divorciar tats, perquè no podrem mantenir la dona

fórmula química. L'art del "maquillatge", tan grat als nostres companys les dones, s'aplica d'una manera perfecta a la carn i al peix. Els reconstituents, les injeccions, els procediments profilàctics, s'esmercen aventurosament per engreixar l'aviram i tota mena de bestiar, per entendre les lle-

Comprou l'Almanac
de L'Esquella

Conseqüències del descans dominical

DEVENIR A LA BIBLIOTECA DEL ATENEU BARCELONÉS

El mercat de la Boça un dissabte a la nit

POLITICA I MINISTRACIO

(El Govern de la Ciutat)

De negociat a negociat, via Buenos Aires

Explicàvem la setmana passada la inauguració solemne a Casa la Ciutat d'una centraleta telefònica exclusiva per a la Casa i els seus habitants que la Companyia, igualment telefònica, ensems que Nacional, és un dir, posava a la disposició de regidors, funcionaris i altres persones entrants i sortints perquè poguessin esplanar-se i satisfer les seves necessitats, si no oratòries, almenys comunicatives. Discursos, paraules boniques, xampany i dolços, una excursioneta per fil—també telefònic, com la Companyia Nacional, però més telefònic el fil que nacional la Companyia—, una excursioneta per fil a Buenos Aires per veure què hi deia el senyor Intendent d'aquella ciutat del ben servida que es trobava la nostra, i els capitosts de la Companyia es retiraven satisfets d'haver fet alguna cosa per la ciutat i d'haver donat un respir a l'horròs problema de les comunicacions d'entre el palau de l'Ajuntament, obligant ordenances, urbans, escrivents, caps de negociat, regidors, tinentes d'alcaide i alcaldes accidentals o efectius a fer quilòmetres i quilòmetres cada vegada que havien de preguntar quina hora era o bé si estava ras o núvol.

Per facilitar les tasques telefòniques, fou penjat al costat de cada aparell un llibre imprès amb màquina d'escriure, en el qual, a través de les aventures dels personatges, s'entreveuen unes certes instruccions per a usar aquell telèfon nou que, si són seguides fidelment, és possible que un dia o altre puguem arribar a tenir la sospita que els avenços de la ciència podran vèncer les dificultats que la rutina i l'obscurantisme oposen a la circulació del fluid elèctric pels departaments de la Casa des que fou instal·lada la flamant central, regada amb pastes, discursos i xampany. Diuen que d'ençà que s'hi va beure xampany, la instal·lació quedà tancada amb xampany i clau, i d'ençà d'aleshores, ni cridant el vigilant no ha estat possible l'obrir-la.

D'ençà d'aquell dia nefast, veureu pels passadissos de la Casa, els funcionaris allucinats amb una llibreta d'instruccions oberta a la mà i mirant de descobrir-ne la clau; els urbans es passen les hores lliures de servei cursant la carrera d'enginyer industrial, i

les telefonistes, en el seu despatx del segon pis, fan apostes a veure quin any serà que serà descobert novament el telèfon.

Mentrestant, la Companyia Telefònica Nacional té un argument formidable per demostrar que si els abonats no han pogut telefonar durant tot el temps que ella els pretén cobrar, no és degut a sabotatges ni a deficiències del servei, sinó simplement a què els abonats no sabien com s'havia de fer per telefonar, com es demostra ben clarament a Casa la Ciutat amb una instal·lació perfecta i flamant, tan flamant i tan perfecta, que permeté a l'Alcalde de parlar, abans i tot de baixar a fer els honors del lonx, per embriagarse un poco, amb el seu col·lega de Buenos Aires, cosa que lleva a la facècia tot aire de facècia i superxeria.

I no és que ho diem per dir alguna cosa, no; el doctor Aguadé telefonà,

efectivament, a l'Intendent de Buenos Aires i no a cap bromista de la Casa o de la Companyia Telefònica, com ho demostra el fet de sense voler-ho, haver ordenat un urbà al mateix Intendent de la ciutat de Buenos Aires, que portés un cafè amb llet per al senyor Ribé. I és que l'urbà volia telefonar al Bar Buenos Aires i les telefonistes, creient que encara durava el lonx, tornaren a posar la comunicació amb l'Alcalde de la ciutat del Plata.

No cal dir el desori que s'armà i les filigranes que el senyor Ribé hagué de treure del seu repertori.

Finalment, sembla que s'ha arribat a un acord satisfactori que consisteix en traslladar la centraleta telefònica a les Cases Consistorials de Buenos Aires, i s'espera d'aquesta manera que les diverses dependències de la Casa de la Ciutat de Barcelona tindran entre elles i amb l'exterior una comunicació segura, ràpida i immillorable.

CAMPANETA

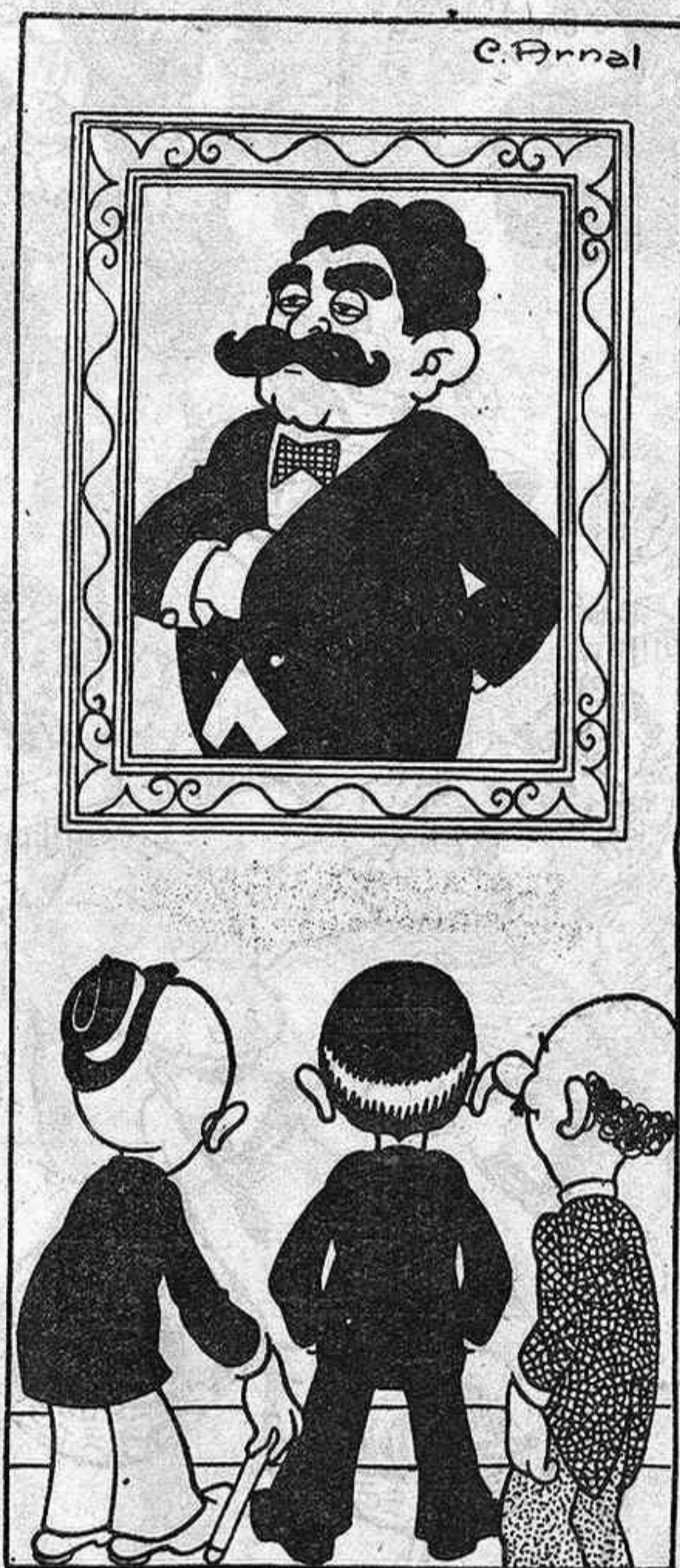
Un partit A. M. G. D.

El que ja estava previst, s'ha confirmat. Com que Lerroux no ha resultat el *tragachicos* que les dretes catalanes esperaven, aquestes es preparen a fundar un nou partit, del que formaran part el senyor An-gue-guera, l'inefable Solà Cañizares, el senyor Que rasco i formigor i altres il·lustres *compiscuos*, com diuen que deia un ex-senador barceloní.

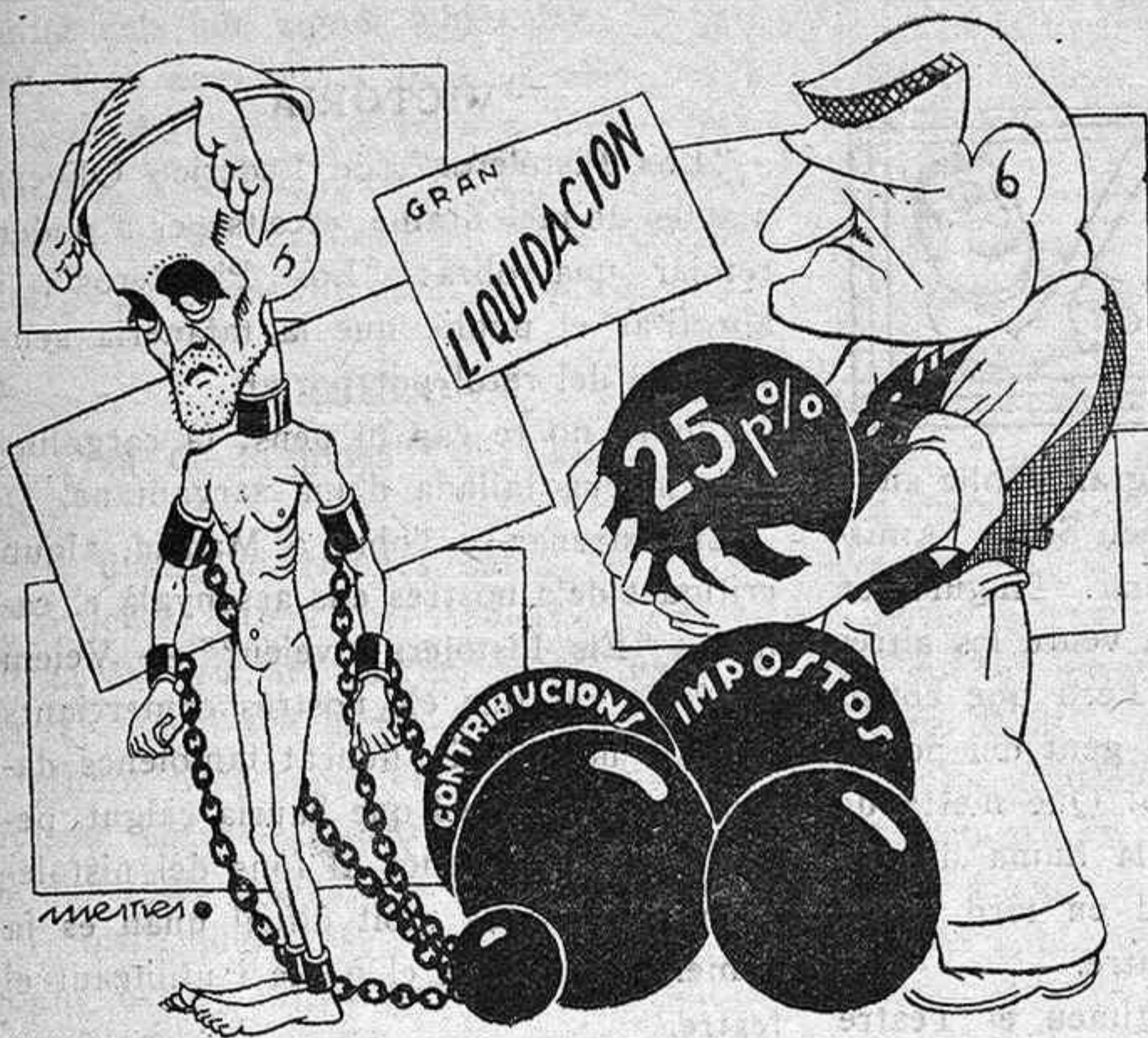
El *abrazo de Veragua* — això és del mateix personatge — va tenir lloc di lluns passat al Restoran de la Font del Lleó. Allí, davant d'un menú principesc, es traçaren els plans de l'actuació del nou partit, i el *Sauternes* de vint pessetes ampolla i el xampanya de primera qualitat inflamaren els cervells, tot fent creure als reunits que allò era el començament de la salvació del poble català, esquerrà, laic i irreverent.

Diuen que els dirigents del nou partit no saben com batejar-lo. Jo els proposo un nom: *Agrupació Moderada Governamental de Dretes*. Com que les inicials són A. M. G. D., em sembla que el títol no pot ésser més encertat.

A. P.

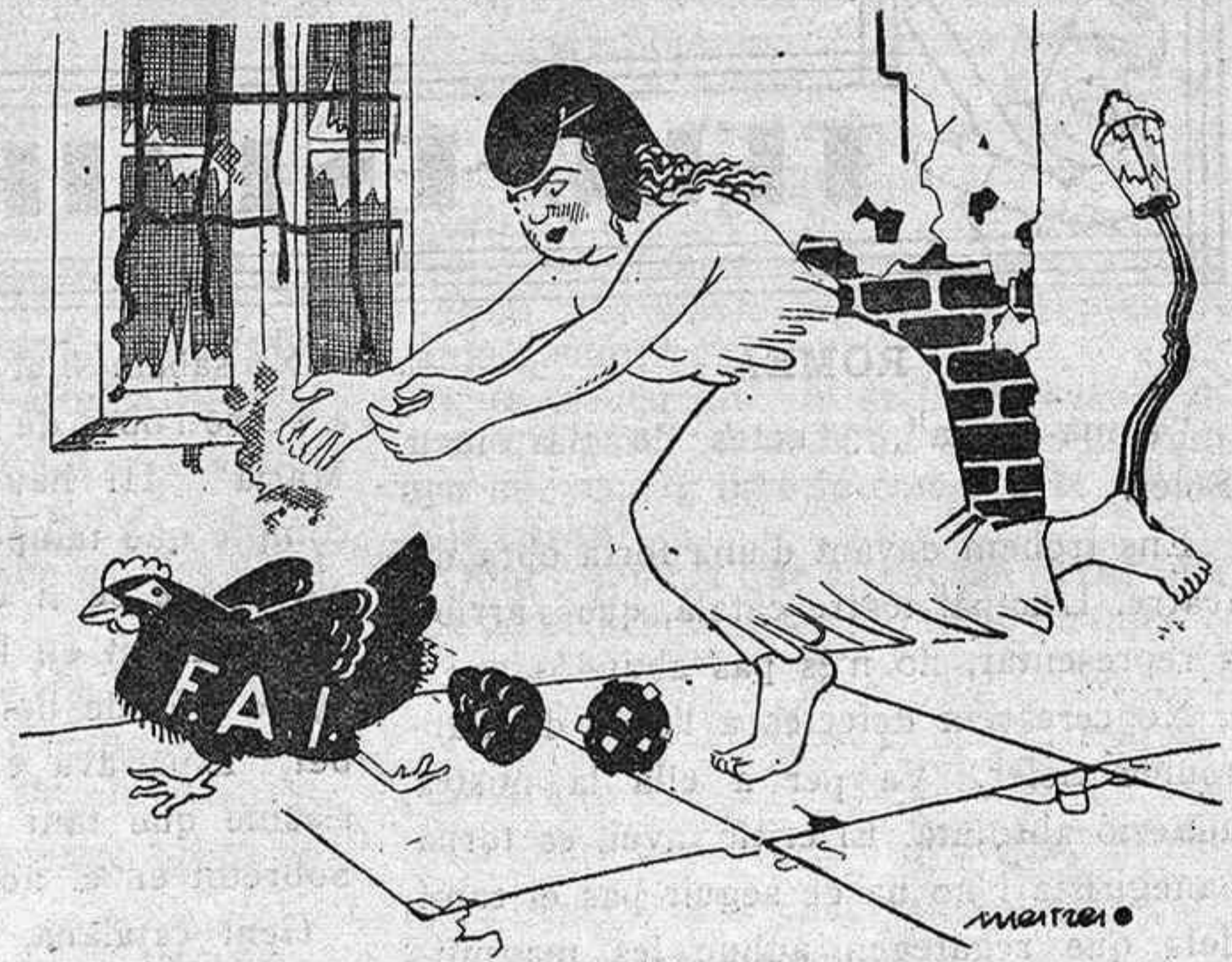

Cal tenir compte a destruir el marc, perquè de vegades porta diners amagats

En Carner fa proves

—Com voleu que tiri endavant, amb aquest pes?

Terrorisme de cantonada

—Si t'arreglo, em sembla que se t'haurà acabat el pondre!...

LA CRÍTICA

Passa per Catalunya en l'actualitat com una mena de pesta que amenaça acabar amb el sentit comú de la majoria dels catalans.

Cap a les darreries del segle XIX vàrem patir fins als començaments del segle XX d'una manera intensiva el que en diem el modernisme; tots hem vist aquelles decoracions de les tendes barcelonines, que consistia en una mena de veta entortolligada damunt les portes fins sota balcó, estrenyent-se i engruixint-se a caprici de l'artista, que li feia fer mil voltes per la part alta de l'entrada, recargolant allò que en deien "adorno", i que no era altra cosa que una mena de trenca-closques que servia finalment per dir "ultramarinos" o bé "farmàcia".

No ens entretindrem massa parlant de les cases de dreta i esquerra del nostre desgraciat i monòton eixampla, puix que si analitzem aquesta delícia d'edificis que tenim, trobarem que l'un sí, i l'altre també, tenen arrapat, en el conjunt i en tots els detalls, el virus d'aquella poca-solta de modernisme que parlàvem, i que segurament va fer les delícies d'uns senyors Esteves, i també trobaria com ara, qui en fes grans elogis crítics.

Anem a l'anomenada infecció 'L. Courbussier; no sabem per quin motiu els homes d'aquesta terra han d'anar sempre a remolc de totes les provatures amb sentit comú o sense, fetes fora frontera. ¿Es que no tenim cap qualitat a Catalunya? ¿Es que no sabem sortir de copiar totes les coses

dels altres? I el més trist és que, quan aquí les adoptem, és quan ja les han llençat en altres països.

Està molt bé cercar una arquitectura filla directa de les necessitats del nostre temps, que respongui al dinamisme d'una ciutat moderna, o bé a la quietud d'un poble, però fem les proves que vulgueu damunt de la nostra tradició, pensem amb el color del nostre cel, fem les construccions per al nostre clima, fem que tot tingui una ànima nostra, ben catalana.

Recordo una lletra que va adreçar-me fa anys un amic pintor pensionat a París; va assistir a la inauguració d'una exposició de pintura i escultura, d'aquelles que els nostres Ajuntaments populars organitzaven per donar a conèixer el nostre art a l'estranger. Deia: "He vist l'exposició dels catalans, però haig de dir-te que no estan gens de sort, puix aquí hi ha molta gent que els imita".

I tornem a la novíssima i moderníssima arquitectura formulista alemanya *Courbussieriste*; ja es necessita ésser artista i sensible, per a projectar i construir una casa com aquestes que surten com a bolets ara per Barcelona. Imaginem-nos una superfície plana, li farem un forat per entrar, uns altres forats que seran les finestres; cap motllura, puix que distreu, i la llum no hi rellisca amb tota llibertat. Ah!, les finestres ben altes — jo sé d'un pobre senyor que té una casa d'aquestes, que per tancar les finestres ha d'enfilat-se dalt d'una cadira.— Això, en un país de sol; i tot rematat per una tapadora de caps de cartó.

Manera d'enriquir-la: hi posarem uns aplicats de marbre fins al primer pis, llisos i brunyits — d'això en diuen fer ressaltar la riquesa de materials—; ara hi posarem un relleuet, però que no sigui centrat, fet com de fusta retallada, com menys forma tingui, millor. Si el relleu és una dona i es confon amb una granota, serà que han trobat el punt dolç de l'enllaç. Al mig d'aquesta superfície plana, entre el segon pis i el tercer, hi posarem una estàtua damunt d'un caixonet, ben soletta, que prengui la fresca, així no es barallarà amb ningú; aquestes coses seran, naturalment, de ciment, fora el tros de sota, que, com hem dit, és de marbre lluent, i per si sol ja es porta l'oli. El restant, com és costum en aquesta moderníssima arquitectura, serà de trist ciment, i el pintarem... de color de rosa.

D'aquest bé de Déu d'arquitectura els crítics i professionals, per defensar-la, han inventat una varietat de noms tan sonors que, llegits en veu alta, sembla que tinguem la ràdio i provis de cercar contacte amb l'estranger en un dia de terrabastall.

Ara, meditem una miqueta: què diran de nosaltres després que tinguem un gran nombre d'immobles d'aquest fatídic modernisme? Si ens visita un home d'art, una mica irònic, i ve en ple estiu, ¿què passarà quan s'adoni que per treure el nas per una finestra, li cal fer-se ajudar per un tamboret?

La crítica, que en fa de mal, i tant de bé com podria fer!

JAUME DURAN

ROMEIA

"Anna-Maria", 3 actes de Bartomeu Soler.

Ens trobem davant d'una forta obra de teatre. L'actual teatre català, que s'arriba a representar, no n'és pas abundós.

No cercarem defectes a l'obra de Bartomeu Soler. Va per a ella la nostra adhesió absoluta. El crític, avui, es torna panegirista i no ha de seguir pas el camí dels que regategen àdhuc les magnífiques intencions d'un autor, dient que és pretensions i que té la gosadia de voler dir coses de transcendència.

Work, que davant l'actual temporada del Romea ha pres una actitud d'absoluta protesta, tot i refermant el que ha dit de les representacions anteriors vol fer unes consideracions:

Primera: La companyia actual del Romea és una extraordinària companyia. L'obra de Bartomeu Soler ho ha deixat veure. No ho han deixat veure les obres precedents.

Segona: En aquests darrers temps hem oït dir persistentment que Maria Vila era una actriu mediocritzada ja. Aneu-la a veure en "Anna-Maria" i m'ho sabreu dir. El final del primer acte — acarada ella al mirall —, és interpretat com poquetes actrius ho interpretarien. I així molts moments de l'obra.

Tercer: I Pius Daví? Work ha estat dur amb Pius Daví. Ho confessa i es promet tornar-hi quan calgui. En bé de Pius Daví, precisament. Pius Daví, en "Anna-Maria", és un perfecte actor, gran actor, i un bon director d'escena. Quan en altres estirabotades s'apallassa i es penja una obra a l'esquena, quan no fa d'actor precisament, sinó de còmic, el contrast del que fa i el que voldríem que fes els que l'apreciem, us revolta.

Quart: En la companyia de Romea hi ha actualment la gran Maria Morera. Aneu-la a veure en "Anna-Maria". Hi ha la Guart. Aneu-la a veure en "Anna-Maria". Hi ha Gimbernat. Hi ha l'Aymerich. Hi ha la Morató. Hi ha... N'hi ha molts d'altres.

Quint: ¿Per què tots aquests grans elements, que podrien portar altra vegada al Teatre Català els seus dies de glòria, que podrien despertar un entusiasme, divaguen en el seu treball, el comercialitzen equivocadament, i fan possible les representacions d'obres que ja ni comercialment són viables?

No sabem si el nostre gran públic anirà a veure l'obra de Bartomeu Soler "Anna-Maria". Hi hauria d'anar. Tingui's en compte que tampoc va a veure les altres obres que se li donen. Però que consti que hem oït en boca de gent del poble: "Que n'és de bonic això! Que n'està de bé!" I parlava en ella la flama d'entusiasme que tant de tard en tard parla. Sobretot en el nostre teatre.

Gent catalana, que estimeu el Teatre Català, aneu a Romea! Hi veureu una obra que honora el nostre teatre. Hi veureu grans actors: Maria Vila, Maria Morera, Angela Guart, Pius Daví, Amorós, Ventayol, la Morató, l'Alonso. Veureu actrius ben vestides. Veureu una bona direcció d'escena. Veureu un teatre ben engegat.

I consti que Work gaudeix més elogiant que quan ha de posar cara de prunes agres.

VICTORIA

"Los Pistoleros", de Federico Oliver; 3 actes de melodrama, escrits per a poder retolar una obra: "Los Pistoleros", i aprofitar el públic que la tafaneria sensacional del rètol pot portar.

L'obra no té cap ni peus; fa cargolins com la cua tallada d'una sargantana.

En estrenar-se l'obra a Madrid, algun crític dels nostres ens assenyala el camí: —"Els Pistoleros", veieu?" — Veiem què? Es rar que els nostres comerciants teatrals no s'hagin llençat famolencs damunt del rètol. El que hauria calgut, però, és que algú anés al fons del pistolisme. I això és molt difícil quan es fa comerç enganyant el poble i utilitzant el teatre.

Federico Oliver ha escrit amb "Los Pistoleros" una obra falsa i blasmable.

POLIORAMA

"El Tío 14", de Pérez Fernández. Protagonista: Casimiro Ortas.

La gent hi riu molt. Plat recomanable! Poden gaudir-hi, fins a la paret de davant, els que tenen per ideal el sortir a la nit i deixar-se el cap a casa.

Aquests són innúmers i van molt més

L'anarquista de Terrassa

—No em demanaves? Ja sóc aquí! Francisquet, aquesta vegada no t'he fet quedar malament.

enllà dels que només s'hi deixen el barret. Déu doni molts anys de vida, per a consol dels seus, al mestre Pérez Fernández. I a Casimiro Ortas—no debades un es diu Casimiro—, gran intèrpret del gènere conegut per "astrakan".

BARCELONA

"Vivir de ilusiones", de Carlos Arniches.

El diàleg d'Arniches salva les obres d'Arniches. Literatural Arniches no arrebrega la veu del carrer; dona lèxic al carrer. És el seu mèrit.

Muñoz Seca copia, és fill d'un madrilenisme sarsuelero. Arniches aboca saldamunt dels madrilenys. Dues escoles.

I consti que, sense Arniches, no hauria pogut existir el parasitisme d'estirabots d'un Muñoz Seca.

OLIMPIA

Nit de valsos. Johann Strauss.

Elegància sentimental i esfulladissa de pre-guerra. La nit és d'evocació: "Bell Danubi Blau", "El Baró Gitano", "El Rei dels valsos". Ballarines giravoltant en giravolt de punta; blanc de tu-tus, i corones de roses petites. A les hores en deien: "valsar de sílfides". Balancejar lent d'una parella que li sembla que l'aigua del Danubi és música i el seu oblit la barca del vals que els porta. Avui es toca un fox asaxofonat que es diu: "Bell Danubi Roig".

Un xic musteit, això? Un xic ridícul? Cursi, un xic, si voleu? Conformes!

Però és que no tenen l'encís d'un vals recordat i mig esvaït, aquestes hores enllunades del pre-guerra?

WORK

Hom torna a parlar del decidit propòsit del senyor Cambó d'actuar en política No' res; la farsa còmica del "Goya". "Napoleón vuelve".

✽

El senyor Puig i Cadafalch s'ha declarat cadàver.

Però... tranquil·litzeu-vos: diu que no vol ressuscitar.

✽

Diuen que el Pare Rodés continuarà dirigint l'Observatori de l'Ebre, sota la custòdia del Bisbe de Tortosa.

Ens sembla un acord anti-constitucional i una excepció completament injustificada.

✽

S'ha descobert que a València, en un

escorxador clandestí, hom feia botifarres amb carn de ruc.

Què els sembla, el negoci, als nostres regidors?

Amb això dels rucs, a Barcelona potser es podria abaratir la vida.

✽

Ara "La Veu", fent cor als Maures, als Royos i als Unamunos, defensa "El Debate".

"La suspensió de "El Debate"—afirma impúdicament l'òrgan de la Lliga—no té cap justificació."

Es veu que ara a la Lliga els interessa més la llibertat de "El Debate" que no la de Catalunya.

✽

El senyor Alcalà Zamora ha demanat que li rebaixin el sou.

Què en pensen d'això, els enxufistes?

✽

L'altre dia enviarem a cercar un «vale» per a dues butaques al Teatre Nou, on no donen passis. I, saben què ens contestaren? Que no ens el volien dar mentre les ressenyes que es publicuessin a L'ESQUELLA DE LA TORRATXA referents a l'esmentat Teatre no fossin del seu gust. Però, què s'han cregut, certs representants d'empreses?

Que creuen que, ni amb un «vale» ni amb un passis ni amb un anunci ni amb una subvenció, han de comprar la ploma dels crítics?

Doncs, sembla que sí, perquè el cas que ens ha ocorregut a nosaltres no és únic.

✽

Diuen de Buenos Aires que l'ex-president Irigoyen vol renunciar al perdó que li ha ofert el Govern provisional, demanant que es tirin endavant tots els càrrecs que pesen damunt d'ell.

A que el seyor Martínez Anido no diu el mateix?

✽

Ha estat dat a conèixer el dictamen de les responsabilitats dels dictadorassos, dictadors i dictadorets dels temps d'En Timo i En Llapissera.

El que cal, és que es facin efectives.

J. Costa Pomés ha mort

Ha mort, als 58 anys, víctima d'una afecció a la gola.

Costa i Pomés era un humil treballador que emprava les hores vagatives amb una ferma voluntat, a escriure articles i poesies. Molts dels seus treballs havien aparegut en "L'Esquella de la Torratxa" i "La Campana de Gràcia".

Ha mort com pensava; ha mort republicà, i el seu enterrament ha estat civil, ja que en vida va tenir per bandera el laïcisme.

Rebi la seva vídua i els altres familiars el nostre més sentit condol per la mort d'En Costa Pomés, al qual desitgem un repòs etern.

Imp. "L'Esquella". -- Om, 8, Barcelona

CARTELERERA

TEATRE COMIC

GRAN COMPANYIA DE REVISTES

Avui, divendres, nit i totes les nits

LAS LEANDRAS

prenent part HARRY WILLS

El teatre és dotat de calefacció central

GRAN TEATRE ESPANYOL

Companyia de vodevil i espectacles moderns de JOSEP SANTPERE

Avui, divendres, nit, i totes les nits: L'èxit de l'any,

LA REINA HA REL·LISCAT

Llibre d'ALFONS ROURE

Música de J. M. TORRENTS

Es despatxa a tots els Centres de Localitats

ROYAL CONCERT

Marquès del Duero, 106 - Telèfon 20384
Direcció artística: LEOPOLD MORAL

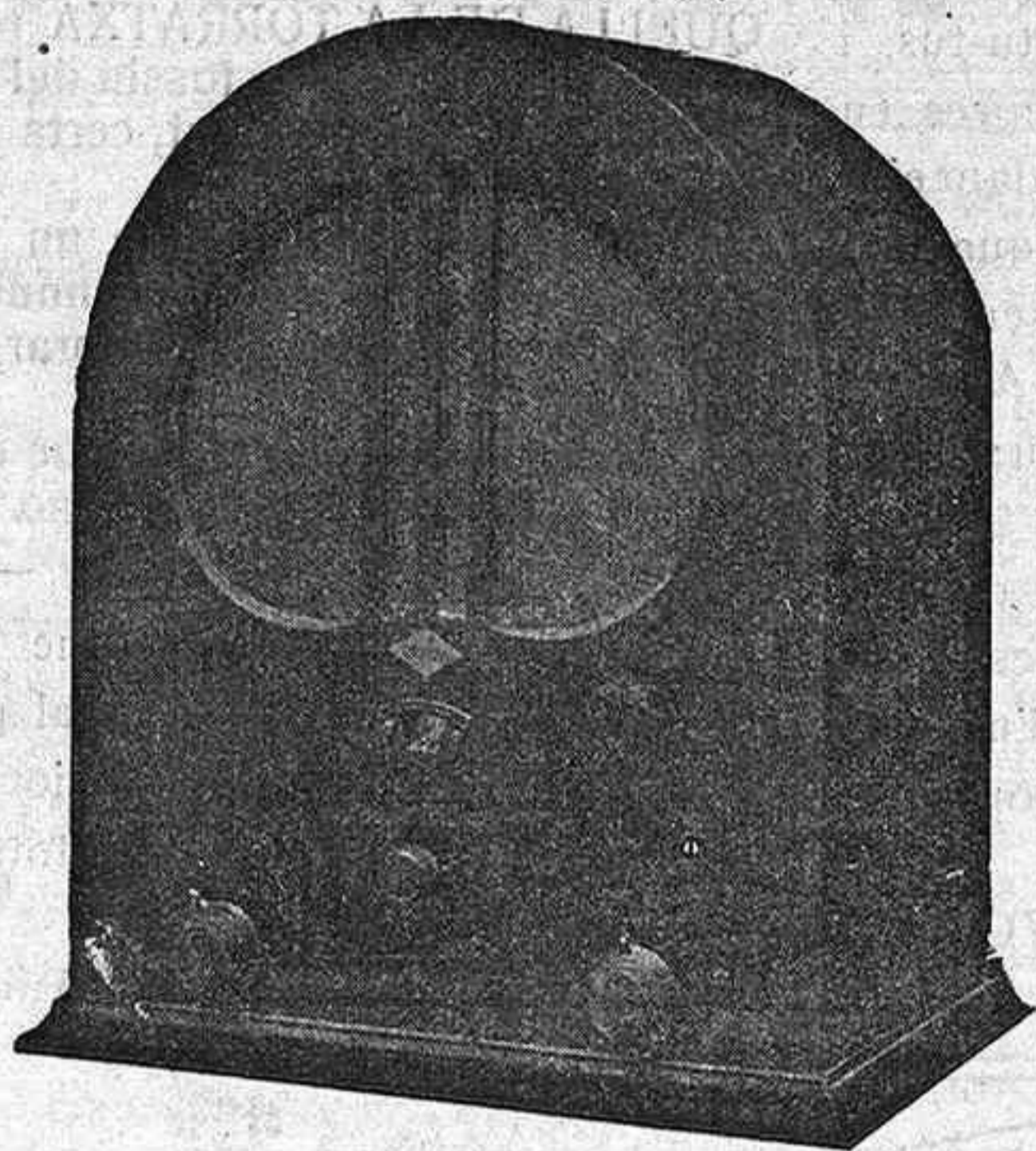
El Music-Hall de les cares boniques

Cabaret de 1 a 4 matinada

ORQUESTRA REMEN WARTY i P. GALLO

Receptor RADIO CLIMO

enxufable al corrent, sense antena

Ramon Climent

Consell de Cent, 266 :: Telèfon 23058

PREU: 400 PESSETES

VIES URINÀRIES

Impureses de la sang - Debilitat nerviosa

Prou sofrir inútilment de les dites malalties' gràcies al meravellós descobriment dels

Medicaments del Dr. SOIVRE

Vies urinàries: *Blenorragia* (purgacions), amb totes les seves manifestacions, *uretritis*, *prostatitis*, *orquitis*, *cistitis*, *gota militar*, etc., de l'home, i *vulvitis*, *vaginitis*, *metritis*, *uretritis*, *cistitis*, *anexitis*, *fluxos*, etc.; de la dona, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb els Catxets del Doctor Soivre. Els malalts es guareixen ells sols, sense injeccions, lavatges, ni aplicació de sondes ni bugles, etc., tan perillós sempre i que neces-

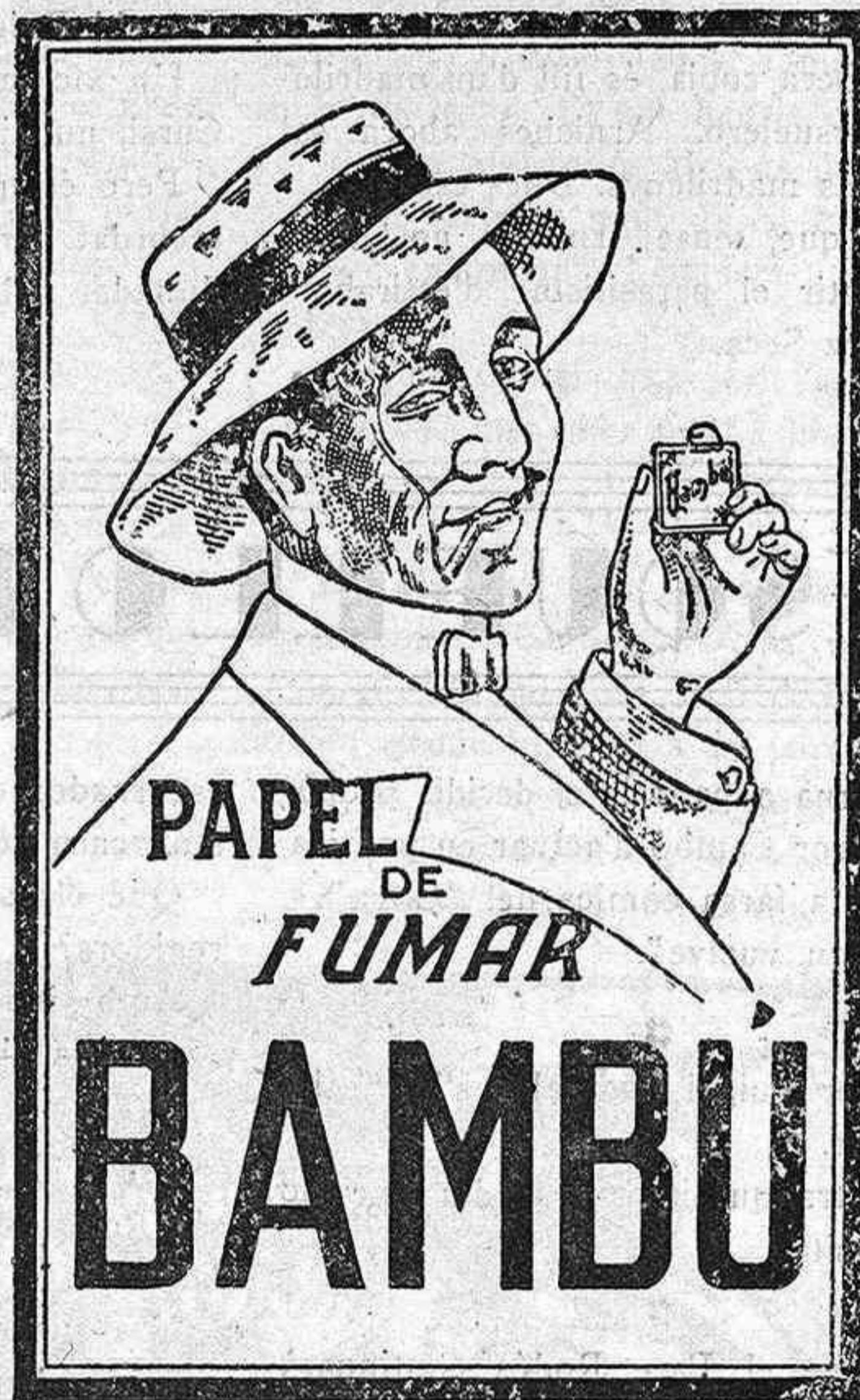
siten sempre la presència del metge, i ningú no s'assabenta de la seva malaltia. Venda 5'50 ptes. caixa

Impureses de la sang: *Sífilis* (avari al), *eczemes*, *herpes*, *úlceres varicoses* (llagues de les cames), *erupcions escrofuloses*, *eritemes*, *acne*, *urticària*, etc., malalties que tenen per causes humors, vicis o infeccions de la sang, per cròniques i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les Píndoles depuratives del Dr. Soivre, que són la medicació depurativa real i perfecta, perquè actuen regenerant la sang, la renoven, augmenten totes les energies de l'organisme i fomenten la salut, resolent, amb poc temps, totes les úlceres, llagues, grans, floronscos, supuració de les mucoses, caiguda del cabell, inflamacions en general, etc., restant la pell neta i regenerada, el cabell brillant i abundant, no deixant a l'organisme rastre del passat. Venda: 5'50 ptes. flascó.

Debilitat nerviosa: *Impotència* (manca de vigor sexual), *polucions nocturnes*, *espermatorrea* (pèrdues seminals), *cansament mental*, *pèrdua de la memòria*, *mal de cap*, *debilitat muscular*, *jadiga corporal*, *tremolors*, *palpitacions*, *trastorns nerviosos de la dona* i totes les manifestacions de la *Neurastènia* o esgotament nerviós, per crònics i rebels que siguin, es guareixen aviat i radicalment amb les *Gragees potenciats* del Dr. Soivre. Més que un medicament són un aliment essencial del cervell, medul·la i tot el sistema nerviós. Recomanades especialment als esgotats, a la joventut, per tota mena d'excessos (vells a cap edat), per a recobrar íntegrament totes les seves funcions i servir fins a l'extrema vellesa, sense forçar l'organisme, el vigor sexual propi de l'edat. Venda: Pessetes 5'50 el flascó.

Venda a les principals farmàcies d'Espanya, Portugal i de les Amèriques

NOTA.—Tots els pacients de vies urinàries, impureses de la sang o debilitat nerviosa, adreçant-se i remetent 0'60 ptes. en segells per al franquex a *Oficines Laboratori Sókatarg, carrer del Ter, 16, telèfon 544 S. M. Barcelona*, rebran gratis un llibre explicatiu sobre l'origen, desenvolupament, tractament i guariment de les dites malalties.

ETERNITAT
FERROTIL

Especific de l'

ASTENIA GENITAL (IMPOTENCIA)
 (MANCA DE VIGOR SEXUAL)

De la ejaculació prematura (pèrdues seminals); de la Feblesa y molt eficaç per a combatre la NEURASTENIA, en totes les seves manifestacions.

Es el més poixant estimulanti de l'activitat neuro-espino-mèdulo-genital. Sinèrgic i homo-estimulasa de les glàndules intersificials. Producte pluri-glandular, completament inofensiu. Mai perjudica, ni lesiona cap orgue, ni el funcionament dels mateixos.

No confé, ni estricnina, ni fofurs, ni cantárides, ni cap altre medicament excitant.

PRODUCTE MAGNE E INSUSTITUIBLE PER A RECOPRAR LA PERDUDA FELICITAT CONJUGAL. PROSPECTES GRATIS

Laboratoris Farmacològics del Dr. W. Dutrem
 Alt de Sant Pere, 50 - BARCELONA - Teléfon 18631

Preu: 21'75 ptes.

**Caruso, Fleta, Tito Schipa,
 Pau Casals, Sagi-Barba,
 etc., etc.**

Totes les celebritats impressionen en discos

**La voz
 de su amo**

Companyia del Gramòfono, S. A. E.

JA HA SORTIT EL

ALMANAC de "L'Esquella de la Torratxa"

No deixeu de comprar-lo
 abans no s'esgoti

SUMARI

Preu: 1,50 ptes.

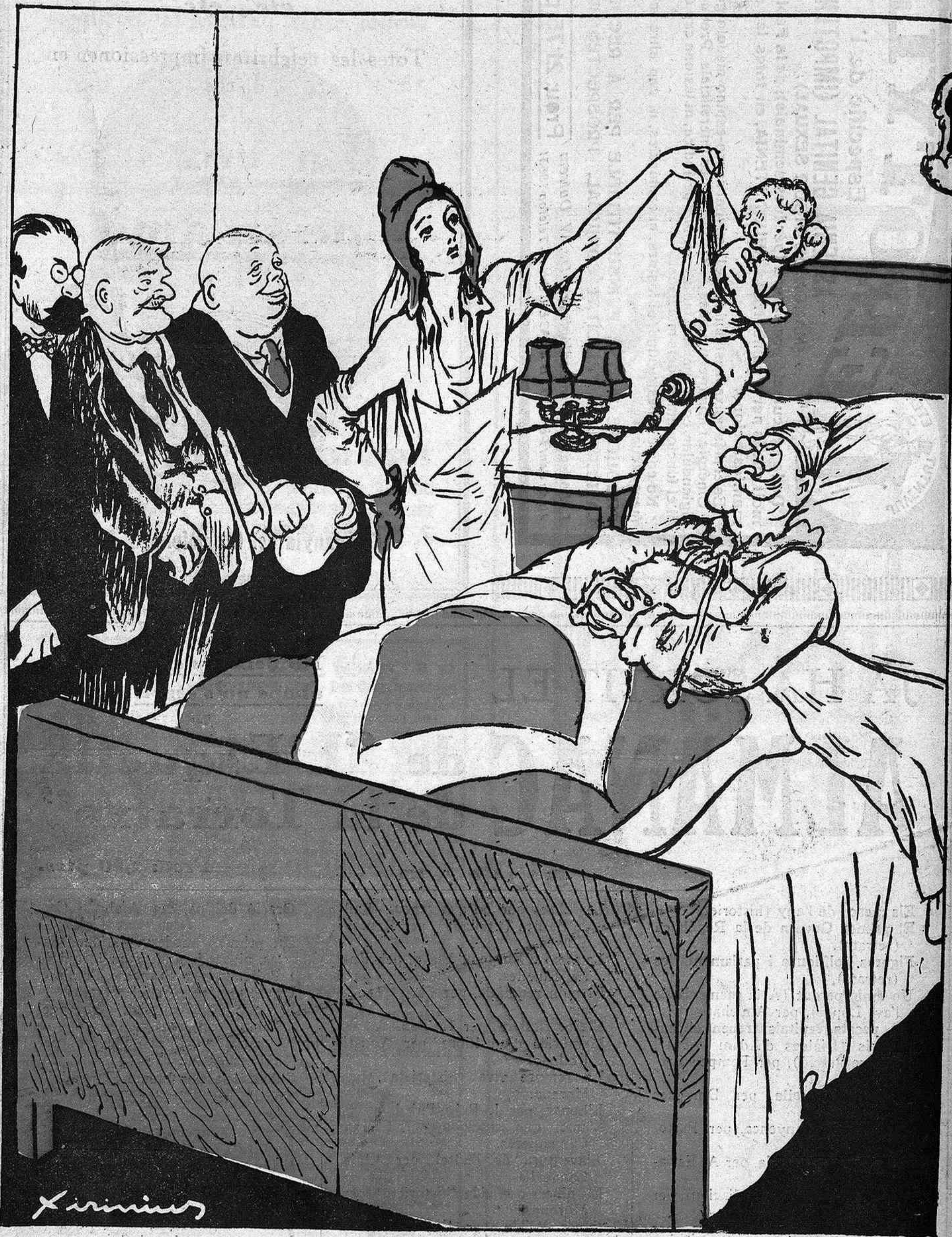
Els mesos de l'any (historieta)
 El primer Govern de la República (retrats).
 Figures polítiques i parlamentàries (retrats).
 Un amic perdut (A la memòria de l'avi López), per Amichatis.
 Els pecats capitals treuen el nas (Dels "Diàlegs d'Adam i Eva", en preparació), per Pompeu Crehuet.
 La rosa vermella, per Domènec Guansé.
 Estampa muntanyenca, per Bartomeu Soler.
 Catalunya vertebrada, per A. Esclansans.
 Humorisme.—Noves radiacions, per Carles Sindreu i Pons.
 Set anys i mig de censura, per Agustí Piracés.

Les obres que no s'estrenen.—Ball de titelles (titellada), per Ramon Vinyes.
 La visió d'En Joan Blava, per Enric Lluelles.
 El món reumàtic, per Carles Monfar.
 Claror riallera, per Iu Pons.
 Memòries d'un llibre, per Agustí Collado.
 La sempre viva (historieta), per Moreno.
 L'honor, per J. Puig Pujades.
 L'amor que sanciona, per Ferran Canyameres.
 L'aventura de l'hotel, per Lluís Capdevila.
 Els diners o la vida (historieta), per Moreno.
 Oscar Wilde, per Emili Saleta i Llorens.

Oració del pa, per Ambrós Carrión.
 Un primitiu modern.—Miquel Sallas, pintor i escultor mallorquí de Pollença, per Francesc Pujols.
 Un resum, per Angel Pestaña.
 Els que no l'han vist, per Angel Samblancat.
 El somni d'una nit d'hivern, per Baldomer Xifré.
 Suburbiana, per Jaume Pla Pallejà.
 Toledo, per Salvador Borrut i Soler.
 L'estranya aventura d'un peix civilitzat, per Llorenç Sans.
 L'all, per H. C. Santeugini.
 Silueta, per J. Costa Pomés.
 Primer dol, per Joan Maragall.
 Conjugal, per Joan Maragall.
 La morra, per Angel Guimera.

Gran quantitat de dibuixos i ninots

Les bullangues de la Barcelona romàntica per En Pere Corominesa
 Il·lustracions de l'èpoc

Després del part

--Ara, don Alacandru, podia quedar-se tranquil.
--Però no em negareu que ha estat un part difícil.